

Интересовање младих за куповину кућа на селу уз субвенције државе не јењава већ пету годину

Многи, поготово млади, већ деценијама из села у град иду са картом у једном правцу. Због тога су нам села све старија, а готово да нема места у руралним деловима земље где нема напуштених кућа. Држава је препознала овај проблем и већ пет година преко Министарства за бригу о селу спроводи програм субвенционисања куповине сеоских кућа и окућница. До сада је на овај начин кров над главом обезбедило око 17.000 људи, а нове станаре добило је 3.820 кућа.

Упркос свим предрасудама млади брачни пар Сарић је подстранарски живот у Новом Београду заменио животом у селу Кула у месту Мало Црниће. Тања има 32, а Ненад 39 година. По занимању су правник и економиста. Престоницу су напустили маја 2023. године, када су купили кућу од око 150 квадрата.

Брачни пар Сарић у Малом Црнићу

"Породица је најважнија. Када смо конкурисали за кућу имали смо трогодишњу ћерку, којој смо желели максимално да се посветимо, што живот у великом, ужурбаном граду и корпорацијски послови нису дозвољавали", каже Тања Сарић.

У међувремену породица је постала богатија за још једног члана. Ћерка сада има пет година, а син осам месеци. Одлука да се пријаве на конкурс за куповину сеоске куће са окућницом, кажу, била је пун погодак, јер сада имају живот какав су замишљали.

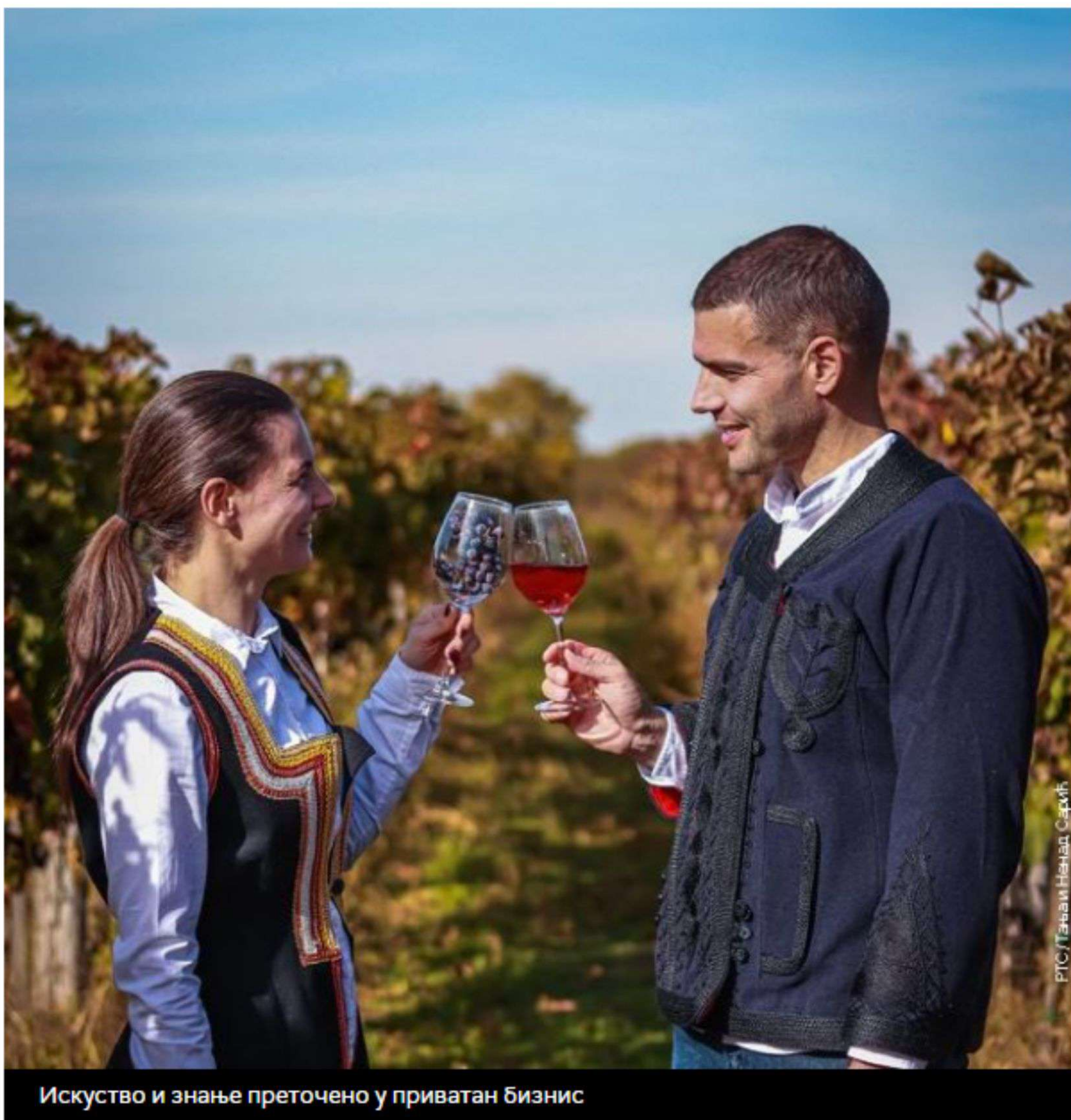
"Желели смо више времена за себе, да више времена проводимо заједно као породица, што у Београду нисмо могли. Наравно, желели смо да имамо и нешто своје и не будемо подстанари", наводи Тања Савић.

Подношење захтева за куповину куће на селу је једноставно

Процедура за учешће на конкурс, наводе, није компликована. На сајту ресорног министарства јасно је наведено шта је све потребно испунити.

"Кућу смо, како правила налажу, сами пронашли. Имали смо среће, јер је прелепа, а уклопили смо се и у цену. Максималан износ који ова субвенција омогућава је 10.000 евра, односно 1,2 милиона динара. Након тога смо прикупили документацију, нешто сами, нешто уз помоћ општине. Потврђено је да су сви услови испуњени и пријаву смо послали на адресу министарства, одакле су нас убрзо и контактирали са дивним вестима", каже брачни пар који свима који размишљају да се преселе на село, препоручује да искористе прилику која им се пружа.

Сарићи су у селу покренули и свој посао, производе вино. Искуства у винарству су имали од раније, јер Тањини родитељи имају винарију, која је била породични посао. На свом имању производе аутохтоне сорте, тамјанику и прокупац.

Искуство и знање преточено у приватан бизнис

Оживљавање села од севера до југа земље

Програм куповине кућа на селу спроводи се већ пету годину, а ефекти су, кажу надлежни, импресивни. До сада је на овај начин кров над главом стекло око 17.000 људи, а држава је помогла куповину 3.820 кућа са окућницом у око 900 села широм Србије.

"Само податак да су у Бачком Петровом селу општине Бечеј оживеле 103 куће, које су претходно биле напуштене, да је захваљујући томе отворена нова јаслена група за дечицу која су рођена у тим кућама, говори о брзим и опипљивим ефектима ове мере", објашњава Тијана Нешић, в.д. помоћника министра.

Чак трећина добитника кућа је прешла из града у село.

"Велики број њих је високообразовано и своје знање и старе или нове послове преносе, односно осмишљавају у новим срединама. Можда је најзначајнији податак о овом програму да је просек људи који одлазе у села испод 30 година, иако је прописана граница 45 година", наводи Нешићева.

Повратак људи на село има популациони, економски и безбедносни значај

Села Србије су дуго била у фази пропадања и депопулације, одласком становништва искључиво у једном смеру, у градове Србије или даље у иностранство. Повратника готово да није ни било. Овај и сви пројекти министарства идеја су министра Милана Кркобабића, а настали су у тесној сарадњи са Академијским одбором за село САНУ, на челу са академиком Драганом Шкорићем и капиталним делом – Националним програмом за препород села Србије.

Милан Кркобабић и Драган Шкорић

"Насељавањем села младим становништвом и њиховим осамостаљивањем из заједничких домаћинстава, стварају се услови да се полако поправља демографска слика Србије. Такође се сада, у тим 'живим' селима поново покреће привредна активност, поново купују намирнице и пружају разне услуге. На овај начин активирано је до сада на окућницама купљених кућа преко 500 хектара обрадивих површина под баштама, воћњацима, повртњацима", истиче Нешићева.

Можда је и најважније од свега то што села на самом рубу граница Србије неће више бити пуста тј. неће бити "позивница за све нежељене госте".

"Овакви пројекти имају вишеструки национални значај, од популационог, преко економског до оног најважнијег, безбедносног", наводи Тијана Нешић.

За бржи опоравак села потребна су додатна улагања

Иако су резултати пројекта већ видљиви, за бржи опоравак руралних крајева потребно је много више улагања у све аспекте живота на селу.

"Крајњи циљ је да се житељима села омогуће исти услови које имају становници градова. Када онај који живи у селу буде имао на дохват руке пут, пијаћу воду, продавницу, амбуланту, пошту, банку, вртић, школу, интернет, дом културе неће тако лако пожелети да напусти свој родни крај, а вероватно ће и неки други млади људи из пренасељених градова пожелети да се преселе у мирнију и здравију средину", каже Нешићева.

За које сеоске куће држава даје новац?

Осим што мора да испуњава основне услове за живот и становање сеоска кућа са окућницом за чију куповину подносиоци пријаве конкуришу мора да се налази у насељеном месту у којем постоји бар један од објеката јавне службе или услуга, здравствена амбуланта, пошта, школа, станица превоза или да неки од наведених објеката постоји у суседним насељеним местима. Такође, мора бити изграђена у складу са прописима и уписана у катастар непокретности на име продавца као породична стамбена зграда без терета.

"Процену испуњености услова за кућу којом подносилац пријаве конкурише обавља локална самоуправа која, након контактирања купца и продавца, шаље у теренску контролу комисију, овлашћену да утврди да ли кућа испуњава прописане услове и да изврши процену тржишне вредности непокретности, а укупна вредност не може бити већа од 1,2 милиона динара", објашњава Бојан Богданов, в.д. помоћника министра.

Млади углавном бирају војвођанска села за живот

За сада је највише захтева стигло за куповину сеоских кућа у Војводини.

"Вероватно је то због боље инфраструктуре и решених имовинско-правних односа. До сада је највише напуштених кућа усељено у селима Сомбора – 233, Бачке Паланке – 187, Оџака – 165. Истичемо и да је у Алексинцу и Пироту усељено по 49 кућа, да је само у једној улици села Жељуша усељено осам кућа од укупно 31 које су поново оживеле у Димитровграду, тако да југ не заостаје по интересовању", наводи Богданов.

Иако се овај пројекат спроводи већ пету годину интересовање младих до 45 година за куповину кућа на селу не јењава. У министарство дневно стигне између 10 и 15 захтева. Конкурс је сваке године отворен до 1. новембра, након чега следи кратка пауза због затварања трезора на крају буџетске године.

Надлежни се надају да ће пројекат трајати и наредних година, а за то су још раније добили обећање председника који је рекао да да ће докле год буде захтева младих да своју будућност остваре у селима Србије бити новца за те намене.